

nec loqui invicem potuimus nec videre. Cœpi ultra A modum de amisso fratre contristari, ex tristitia infirmari, vixque Pisas valebam deportari. Ubi qualiter frater me invenerit, quidve postea de me factum sit, ipse fideliter referat, animamque, meam vestris rationibus commendet. »

XXXVIII. *Eginonis mors.* — Heu me! Pater amande, quid agam? orphanum et pupillum in exsilio derelinquis filium, et tu ad patriam pergis et ad Dominum. Paucissima ponam verba, quia magis tunc jubilabam dolore, quam garriebam ore. Igitur decimo quarto, ut dictum est die, post innumera maris, famis et sitis pericula, Pisas et ego perveni, sperans laboris et doloris mei finem, cum scilicet dominum meum et Patrem reperirem, sed tristitia super tristitiam, illo jam in extremis posito, mihi B accumulabatur, nec ulla spes consolationis inveniebatur. Tum vero quantis Pater filium amplectitur suspiriis, quantis filius Patrem infundit lacrymis, pretiosa in conspectu Domini mors ejus (*Psal. cxii*) testatur, dum me qui perieram recepto, mox a presenti sæculo nequam erui precatur. Fratribus ergo suis et amicis per me valedicens, et ut in Ecclesiæ obedientia ad mortem usque permaneant exhortans, tanquam præsentia fastidians, ad futura jam rapitur: usque ad ultimum enim spiritum nulla ex ore ejus nisi vox psalmi odia auditur. Psalmus autem hic

erat quem sæpius replicabat: *Laudate, pueri, Dominum, laudate nomen Domini (Psal. cxv)*. Cujus et extremus versiculus egredientem comitatur spiritum ejus; illud optabile his verbis præfigurans: *Euge, quod erit in proximo auditurus, qui in pauca fidelis, super multa es constitutus (Luc. xvi)*. Quos enim in Christo per Evangelium genuit (*I Cor. iv*), hos digne in domo Domini ad gloriam, ut mater filios, lætus recipit. Itaque astante religiosissima Camaldulensis ordinis congregatione, post intimam peccatorum suorum confessionem, post olei sacrosancti unctionem, Dominicis munitus sacramentis, idibus Julii vita æterna mortem sæculi commutavit præsentis. Depositus est autem in Beati Michaelis monasterio, juxta incomparabiles Pisanorum divitias optimo archiepiscoporum mausolio, ubi nesciuntur tenebræ, exclusæ jugiter sole vel oleo. Nullus ergo ex simplicioribus hujusmodi tanquam fortuitis, etsi adversis, quantum ad humanum aspectum scandalizetur casibus, cum Abrahamæ patriarchæ divinitus præcipiatur ut terram nativitatis suæ egrediatur (*Gen. xii*); Moyses et Aaron non in terra repromissionis moriatur (*Deut. xxxiv*); apostoli quoque per omnes terræ fines dispergantur (*Deut. xxxii*), quatenus et nos non in terra esse patriam, sed cælum (*Psal. xxxviii*), verbis et exemplis instruemur

UDALSCALCI

CARMEN

DE ITINERE ET OBITU EGINONIS

ABBATIS S. UDALRICI AUGUSTÆ.

Hic Patris occasus, dum veri solis ad ortum
Tendit, et ad portum, qui nescit tempora casus.
Est tibi gaudendum pro tam præstante corona,
Fili, mente bona simul est quoque mente dolendum.
Nam velut orbatus remanes patre spirituali,
Et tibi causa mali reputatur is, unde beatus.
Sed tamen est pia spes, hic qua dolor alleviatur,
Scilicet optima res, qua justus quisque beatur;
Nato reddit ubi patrem sinus ille paternus
Ergo si nos jungat ibi Pater ille supernus.

O style plangentis, quid per diversa vagaris,
Ut dolor est unus, sic una voce fruaris.
Finis ad hanc vocem verborum suscipiatur,
Finis nos Patris monet, ut finis teneatur,
Nam variis animus licet involucri subigatur,
Sæpe tamen loquitur quod semper quis meditatur.
Res miseranda nimis sub honore Dei referatur,
Ut pietas ejus quam magna sit hinc videatur,
Largus in auxilio miserorum cum doceatur

Cum Patre filius exsulat, unicus hos comitatur

C In specie famuli fuit, ut .udas toleratur.
Nam nihil officio distant; servus Dominis similatur,
Jam procul a patria via deserti specularur
Quæ locus ad fraudem furis sub corde paratur:
Noctis adest tempus; magis ille dolo tenebratur;
Rebus enim cunctis, quibus illud iter rugetatur
Direptis abiit. Mortem fortuna minatur
Sed Pater omnipotens spoliatis auxiliatur
Spem tribuendo viæ peragendæ; nec dubitatur
Munus enim magnum misero spes firma probatur,
Quid moror? intratur eremus, tandem peragratur
Octo tamen soles ibi cum sudore vagatur
Cum latro difficilis, via difficilis patitur
Ecce laboris honor; prope sanctus Papa mora

[tur

D Tum volucres homines reputares, sic properatur
Vix expectatur, quod ad illum perveniatur
Suscipit inventus clementer, amat, veneratur
Est locus, adventus Patris hujus ut expediatur
Qualiter in cathedra Romano jure locatur

Omnia adest ætas, ubi sexus uterque gregatur
 Cleri seu populi vox lætitia modulatur
 Quolibet ornatu via, qua transit variatur
 Pœmpa triumphalis tibi Cæsar tanta negatur
 Te veniente decus patrum cum lege fugatur;
 Hujus in adventu lex justitiæ renovatur
 Cum socero pugnas; civile malum dominatur
 Per te nulla quies, dum Cato siti moriatur:
 Hoc sed Patre pio gens genti pacificatur
 Ecclesiæque status jus in proprium reparatur,

(5) Videntur quædam deesse nam et hic in ms. alia manu aliena quædam addita sunt, ne pagella scilicet vacaret.

A Plurima signa Deus super infirmis operatur
 Ejus per meritum dum quæque febris relevatur;
 Quod quia Tuscanus, Ligur, Appulus astipulatur
 Carmine præsentis per plura supersedeatur;
 Ast ad eos, quibus iste stylus servit, redeatur
 Ad mare tendebant ut ab hoste viæ caveatur
 Navis ut aggreditur, submergens unda levatur
 Ut pater a genito miseranda sorte feratur
 Quam rerum faciem, nisi passus, quis meditatur.
 (5).

VITA CHOUNRADI

CONSTANTIENSIS EPISCOPI

AUCTORE UDALSCALCO.

(PERTZ, *Monumenta Germanicæ historica*, Script. t. IV, p. 429.)

MONITUM

Udalricus I Constantiensis episcopus cum Chounradum antecessorem suum a Calixto II papa inter sanctos referri postulans, hoc nisi vita illius in generali concilio coram papa recitata et comprobata fieri non posse responsum accepisset, Vitæ conscribendæ Udalscalcum, Augustensem SS. Udalrici et Afræ monachum, adhibuit (6). Qui Eginonem abbatem, ab Hermanno episcopo, Heinrici V imperatoris partibus favente, Augusta pulsum fideliter comitatus, cum tunc temporis apud Udalricum hospitio exceptus exsularetur (7), officium sibi injunctum explevit, et antiquis schedulis vetustisque relationibus sibi ab Udalrico oblatis innixus, librum concinnavit (8), quo per ipsum et Heinricum vicedominum papæ oblato, Calixtus II ex decreto concilii rescripsit, ut si vera esse agnoscerentur miracula quæ per eum a Deo facta dicerentur, scripturis et lectionibus memoriter deinceps teneretur. Responso benevolo recepto legati regressi, in itinere capti et aliquanto tempore carceri inclusi sunt, ubi Udalscalcus rogatu concaptivorum historiam Chounradi « suaviter modulatus est, » quam non multo post dimissus Udalrico episcopo una cum litteris Calixti detulit; quibus allatis, corpus Chounradi d. vi Kal. Decembris a. 1123 elevatum est (9).

Liber ab Udalscalco centum quinquaginta fere annis post obitum Chounradi compositus et satis jejunos, jam prodit ope

1) Codicis monasterii Sanctæ Crucis in Austria, quem a. 1821 evolvi et D. Franciscus Goldhann Vindobonensis in usum nostrum nuper exscripsit. Est membranaceus in folio maximo sæculi XII. Idem fere textus.

2) Chronico episcopatus Constantiensis, auctore Jacobo Manlio, insertus legitur (10), unde nonnullos locos emendare et capitulum unum supplere licuit.

3) De codice, Udalscalci nomen præferente, quem Leibnitius inter libros Vindobonenses laudat (11), nihil comperi; certe quem ipse catalogos bibliothecæ secutus in Annalibus nostris adnotavi (12), cum Vitam istam minime exhibere, Chmelius noster rogatus ad me retulit (13).

NOTÆ.

(6) V. infra Hist. translationis S. Chounradi.

(7) Cf. Udalscalci librum De controversiis inter Hermannum episcopum et Eginonem abbatem in Canisii Thesaurio edit. 2, t. III, p. II, p. 1 sqq., et Sigismundi Chronicon Augustanum ecclesiasticum l. II, c. 2, in Pistorii SS. t. III, p. 675.

(8) V. Præfationem.

(9) V. Hist. translationis.

(10) Pistorii SS. III, 711-717.

(11) SS. Brunsv. II, Præf. p. 2.

(12) II, p. 498 (in Catalogo Hist. eccl. 111).

(13) Codicis qui olim in monasterio Bodecensi exstabat apographum inter schedas sociorum Bollandi Bruxellis in codice regio 8953 Bethmannus vidit.